

Universitätsbibliothek Wuppertal

Opera Ciceronis Epistolica

Cicero, Marcus Tullius

Lvtetiae Parisiorum, ad Eidus Ianuar. Anno. MDXXII. Calculo Roma

M.T.Ciceronis epistolarvm ad T.Pomponivm Atticvm
liber qvintvs.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-687](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-687)

quam iacebat. Memmius autē dirēpra cōcione, inuito Caluino plane refrīxerat, & eo magis nunc concitare dictaturā, fauere iustitio, & omniū rerū licentiā. Perspice equitatē animi mei & ludum, & cōtentionē Seleucianę Prouincię, & meā hercule cū Cēsare suauissimā cōiūctio nem. Hęc em̄ me vna ex hoc naufragio tabula delectat. qui quidē Quintū meū, tuūq; Diū bo nī quēadmodū tractat honore, dignitate, gratiā, nō secus, ac si ego essem Imperator. Hyber nā legiōnē eligēdi optio delata. Cōmodū, vt ad me scribit. hūc tu non ames! Quē igit̄ istorū! Sed heus tu. scripseram ne tibi me esse legatum Pompeio! & extra urbē quidē fore ex Id. Ian. Visum est hoc mihi ad multa quadrare. Sed quid plura! coram oppetior reliqua. vt tu ra men aliquid expectes. Dionysio plurimā salutē: cui quidem ego non modo seruauī, sed etiam edificauī locū. Quid queris! Ad summā lætitiā meam, quā ex tuo reditu capio, magnus ex il lius aduētū cumūl⁹ accedit. Quo die ad me venies, si me amas, apd me cū tuis maneas. Vale.

Tabula vna ex nau fragio dele ctat. Quadrare ad multa.

M. T. CICERONIS EPISTOLARVM AD T. POMPONIVM ATTICVM
LIBER QVINTVS.

M. T. CICERO, T. P. ATTICO, S.

GO vero & tuū in discessu vidi animū, & meo sum ipse testis. quo magis erit tibi videndū, ne quid noui decernat, vt hoc nostrū desi deriū ne plus sit annum. De Annio Saturnino curasti pbe. de satis dādo vero te rogo quoad eris Romę, tu vt satisfacis: & sunt aliquot satisfationes secūdū mācipiū in his & Mēmianorū pdiorū vel At rilianorū. De Oppio factū est vt volui, & maxime q. DCCC, appro misisti, q̄ quidē ego vtiq; vel versura facta solui volo, ne extrema ex actio nostrorū omniū expectet. Nūc vero venio ad trāsuersum illū extremę epistolę tuę versiculū, in quo me admones de sorore, q̄ res se sic habet. Vt veni in Arpinū, cū ad me frater venisset, in primis nobis sermo, isq; multus de te fuit. ex quo ego veni ad ea, q̄ fueramus ego, & tu inter nos de sorore in Tusculano locuti. Nihil tā vidi mite, nihil tā placatum, q̄ tum meus frater erat in sororem tuam: vt etiā si qua fuerat ex ratione sumpta offensio, nō appareret. illo sic die. Po stridie ex Arpinati profecti sumus. vt in Arcano Quintus maneret dies fecit. ego Aquinī. sed prādimus in Arcano. nosti hunc fundū. Quo vt venim⁹, humanissime Quint⁹, Pōponia inquit, tu inuita mulieres, ego acciuerō pueros. Nihil potuit, mihi quidem vt visum est, dulcius, idq; cum verbis, tum etiam animo, & vultu. At illa audientibus nobis, ego ipsa sum inquit, hic hospita. Id autē ex eo, vt opinor, q̄ antecesserat Stathius, vt prandiū nobis pbea ret. Tum Quintus. En, inquit mihi, hęc ego patior quotidie. Dices qd: quasi istuc erat ma gnum. Itaq; me ipsum commouerat: sic absurde, & aspere, verbis, vultuq; responderat. Dissi mulauī dolens, discubimus oēs pter illā: cui tamē Quintus de mēsa misit, illa reiecit. Quid multa! nihil meo fratre lenius, nihil asperius tua sorore mihi visum est. & multa ptereo, q̄ tū mihi maiore stomacho, q̄ ipsi Quinto fuerūt. Ego inde Aquinū, Quintus in Arcano reman sit, & Aquinū ad me postridie mane venit, mihiq; narrauit nec secū illā dormire voluisse: & cū discessura esset, fuisse eiusmodi, qualē ego vidissem. Quid quis: vel ipsi hoc dicas licet, hu manitatē ei meo iudicio illo die defuisse. Hęc ad te scripsi fortasse pluribus, q̄ necesse fuit, vt videres tuas quoq; esse parteis istituēdi, & monēdi. Reliquū est, vt ante q̄ pficiscare, mādata nostra exhaurias. scribas ad me oīa. Pontinū extrudas. Cū pfect⁹ eris, cures vt sciā. Sic habe as: nihil mehercule te mihi nec charius esse, nec suauis⁹. A. Torquatū amatissime dimisi Min turnis, optimū virū, cui me ad te scripsisse aliquid, in sermone significes velim. Vale.

Satisfatio nes secūdū mācip. Versura.

Arcanum.

Pomponia morosa.

M. T. CICERO, T. P. ATTICO, S.

D. VI. Id. Maii, cū has dabā literas, ex Pōpeiano pficiscebar, vt ea die mane rē in Trebulano apud Pontū. Deinde cogitabā sine vlla mora iusta itinera facere. In Cumano cum essem, venit ad me (q̄d mihi pgratum fuit) noster Hortēsius: cui deposcēti mea mādata, cetera vniuerse mādaui: illud pbe, ne pateret, quātū esset in ipso, progari nobis Prouinciās. in quo eum tu velim cōfirmes, gratūq; mihi fecisse dicas, q̄ & venerit ad me, & hoc mihi pterea si quid opus esset, promisit. Cōfirmaui ad eā causam etiā Turnū nostrū, quē ad annū Tr. Pl. videbā for. Habuimus in Cumano quasi pusillam Romā, tanta erat in his locis multitudo,

Pontius. Itinera iu sta facere.

Quasi pusil lā Romam.

Epistol. ad T. P. Atticum

Stratage.
altum.
Emporiū
Puteola.

Creare vi-
ros.

Cum interim Ruffio noster, q̄ scilicet a Vestorio obseruari videbat̄, stratagemate alto p̄cus sit hominē. nā ad me nō accessit. Ita ne cū Hortēsius veniret, & infirmus tā lōge Hortēsius, cū maxima p̄te rea multitudine, ille nō venit: nō inquā. Nō vidisti igit̄ hominē inquis: q̄ potui nō videre, cū p̄ Emporiū Puteolanorū iter facerē: in quo illū agentē aliqd̄ credo salutauī. Postea iā iussī valere, cū me impense sua villa nunqd̄ vellē, rogasset. Hūc hominē parū gratū quisq̄ putet: aut nō in eo ipso laudādū, q̄ audiri nō laborarit: Sed redeo ad illud. Nolim putare mihi aliā cōsolationē esse huius ingētis molestie, nisi q̄ spero nō lōgiorem annua fore. Hoc me ita velle multī nō credūt ex cōsuetudine aliorū. Tu q̄ scis, oēm diligētia adhibebis, rum scilicet, cū id agi debebit. Cū ex Epeiro redieris, de rep. scribas ad me velim, si qd̄ erit, qd̄ opperiare. nondum em̄ satis huc erat allatū, quo modo Cēsar ferret de auctoritate p̄scripta: eratq̄ rumor de Transpadanis, eos iussu illius viros creare. Qd̄ si ita est, magnos motus ti meo. Sed aliquid ex Pompeio sciam. Vale. M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Ad quintū Id. Maii veni in Trebulanū ad Pōriū: ibi mihi tuę literę binę redite sunt tertio abs te die, eodē autē ex Pompeiano Philotimo dederā ad te literas, nec vero nūc erat sane qd̄ scriberē. q̄ de repu. rumores, scribe quaeso. In oppidis em̄ summū video timorē, sed multa inania: qd̄ de iis cogites, & quando, scire velim. Ad quas literas tibi rescribi velis, nescio. nullas em̄ adhuc acceperā, p̄ter q̄ mihi binę semel in Trebulano redite sunt. Quarū alterę edictū Publii Licinii habebāt. erant autē Non. Maii datę. alterę rescriptę ad meas Minturnes. q̄ vereor, ne qd̄ fuerit *ωρδδαιέτρον* in iis, quas nō accepi, q̄bus rescribi vis. Lentulū ponam tecum in gratiā. Dionysius nobis cordi est. Nicanor tuus operā mihi dat egregiā. Iam deest qd̄ scribā. Et licet Beneuētī cogitabā hoc de nostra cōtinētia, & diligētia esse satis, faciemus satis L. Pontio. Ex Trebulano, ad quintum Id. Maii.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Beneuentū veni ad quintū Id. Maii. ibi accepi eas literas, quas tu superiorib⁹ literis significaueras te dedisse. ad quas ego ipso eo die dederā ex Trebulano L. Pōrio. Ac binas qd̄ tuas Beneuētī accepi: quarū alteras Fesulan⁹ multo mane mihi dedit: alteras scriba Tullius. Gratissima est mihi tua cura de illo meo primo, & maximo mādato, sed tua p̄fectio spē meā debilitat, ac me illud qd̄ labat, nō quo aīo, sed inopia cogimur eo cōtēti esse. De illo altero quē scribis tibi visum eē nō alienū, vereor adduci vt nostris possit, & tuis *δυστυχωσον προς νευσιυ* eē. equidē sum facilis, sed tu aberis, & me absente rei habebis rationē meę. Nā posset aliqd̄ si vteruis nostrū adesset, agēte Seruilio fieri p̄abile. Nūc si iā res placeat, agēdi tamē viā nō video. Nūc venio ad illā epistolā, quā accepi a Tullio. De Marcello fecisti diligēter. Igit̄ S. C. si erit factū, scribes ad me. sin min⁹, rē tñ cōficiēs. mihi em̄ attribui oportebit. itē Bibulo. Sed nō dubito, quin S. C. expeditū sit, in quo p̄serti sit cōpēdiū populū. De Torquato p̄be: de Massone, & Ligure, cū venerint. De illo qd̄ Cherippus, qm̄ hic quoq̄ *προς νευσιυ* sustulisti, o Prouincia, etiā ne hic mihi curādus est: Curādus autē hacten⁹, ne qd̄ ad Senatū Cos. aut Pr. nā de ceteris, sed tñ cōmode. Qd̄ cū Scrofa de Pōpeiano, recte scribis: est em̄ ita, vt si añ Cal. Iun. Brūdusi futurus sit, min⁹ vrgēdi fuerint M. Anni⁹, & Tulli⁹. Quę de Sicinio audisti, ea mihi p̄bant, mō ne illa exceptio in aliquē incurrat bene de nobis meritū. sed cōsiderabim⁹. rē em̄ p̄bo. De nō itinere, qd̄ statuerō: de qnq̄ p̄fectis, qd̄ Pōpei⁹ factur⁹ sit, cū ex ipso cognoro, faciā vt scias. De Oppio bene curasti, q̄ ei. DCCC. exposuisti. idq̄ qm̄ Philotimū habes, p̄fice, & cognosce rationē, & vt agā amplius. Sed si me amas, priusq̄ p̄ficiscaris, effice, & magna me cura leuaris. Habes ad oīa, etsi pene p̄terii, chartā tibi deesse: mea cautio est. siqd̄ ei⁹ inopia minus multa ad me scribis. Tu vero aufer ducentos. etsi meā in eo parsimoniā huius paginę cōtractio significat, dū acta, & rumores vellent. Iā si qua certa habes de Cēsare, expecto literas, & alias Pōrino de oībus rebus diligētes dabis. Vale. M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

†δυστυχωσον esse.

†sub Tullio puīcia.

Dane nil est qd̄ scribā: nā nec qd̄ mādē habeo, nihil. n. p̄termissum est: nec qd̄ narrē noui, em̄uero mihi nec iocādī loc⁹ est, ita me m̄lra sollicitāt. tātū tñ scito. Id. Maii nos Venusia mane p̄ficiscētes has dedisse. Eo autē die credo aliqd̄ actū in senatu. Sequant̄ igit̄ nos tuę literę, q̄b⁹ nō mō res oīs, sed etiā rumores cognoscām⁹: eas accipiemus Brūdusi. Ibi. n. Pōtinū ad eā diē quā tu scripsisti, expectare cōsiliū ē. Nos Tarētī quos cū Pōpeio *διαλόγος* de rep.

Venusia p̄ficiscentes.

habuer
sem, ide
te, q̄ p̄
maxim

rabo, scr
iam hab
narrabo
nomine
pus prof

vt quid a

perspexerā
vt in pote
spoliaret. L
si quid seru
sepe maiora
dixeram m
leuora sun
gis, q̄ nō cō

tor. p̄cipio m
nariū traduc
agas, vbi qu
& de. DCCC
lud tamē qu
curare p̄ te, s
nouī decerna

Epistol. ad T. P. Atticum

deo tibi omnia onera imponere. Annum quidē vtiq; teneto. Cicero meus modestissimus, & suauissimus puer tibi salutē dicit. Dionysiu sēp equidē, vt scis, dilexi, sed quotidie pluris facio, & mehercule in primis q; te amat, nec tui mentionem intermitti finit. Vale.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Lex Iulia.

At Athenas ad. XV. Cal. Quintil. venerā, expectabā ibi iā quartū diē Pōtinum, neq; de eius aduētē certi q; habebā. Eram autē totus (crede mihi) tecū: & q; sine iis p me ipse, tamē acius vestigiis tuis monit⁹, de te cogitabam. Quid queris? Nō mehercule alius vllus sermo nisi de te. Sed tu aliquid de me ipso scire fortasse mauis. Hęc sunt. Adhuc sumpt⁹ nec in me aut publice, aut priuatim, nec in quēq; comitū. Nihil accipit lege Iulia, nihil ab hospite, persuasum est oībus meis seruiēdū esse famę meę

belle. Adhuc hoc animaduersum Gręcorū laude, & multo sermone celebratur: qđ superest, e laboratur in hoc a me, sicut tibi sensū placere. Sed hęc tū laudem⁹ cū erūt perorata. Reliqua sunt eiusmodi, vt meū cōsiliū sepe reprehēdā, q; nō aliqua ratione ex hoc negotio emerferim. O rē minime aptā meis moribus. O illū verū γραφία, dices. Quid adhuc? Nondū em in negotio versaris: nescio, & puto molestiora restare. Sed hęc ipsa fero equidē fronte, vt puto, & vultu bellis, sed angor intimis sensibus. Ita multa vel iracūde, vel insolēter, vel in oī genere stultitię, insulse, arrogāter & dicunt, & tacētur quotidie, quę nō quo te cęle perscribo, sed quia συγκεκλήκτα sunt. Itaq; admirabere meā βαδύτητα, cū salui redierimus. tāta mihi μελέτη huius virtutis dat. Ego quoq; hęc hactenus: etsi mihi nihil erat ppositū ad scribendū, quia qđ ageres, vbi terrarū esses, ne suspicabar quidē. nec hercule vnq; tādiu ignarus rerū mearū fui. Quid de Cęsarīs, qđ de Milonis noībus actū sit, hoc nō mō nemo, sed ne rumor qđē quis q; vt sciremus in Rep. qđ ageret. Quare si qđ erit, qđ scias de his rebus quas putabis scire me velle, p mihi gratū erit, si id curaris ad me pferēdū. Quid est p̄reera: nihil sane, nisi illud, valde me Athenę delectarūt. Vrbs dūtaxat, & vrbis ornamētum, & hoīm mores in te, & in nos quadā beneuolētia. Sed multū ea philosophia ἀνω καὶ κάτω, sic qđē existimat, tu apud quę eras. nā Zenonē tuū, vel nostrū potius, Quinto cōcesserā, & tamē ppter vicinītatē totos dies simul eramus iūcti. Cū primū poteris, tua cōsilia ad me scribas, vt sciam qđ agas, vbi quoq; & maxime quando Romę futurus sis. Vale. M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Sursum & deorsum.

Vi toties ne me literas dedisse Romā, cū ad te nullas darē: at vero posthac frustra potius dabo, q; si recte dari potuerint, cōmittā vt nō dē. Ne Prouincia nobis prorogēt p fortunas, dū ades, q; qđ puideri potest, puide. Nō dici potest, q; flagrē desiderio vrbis, q; vix harū rerū insulsiatē ferā. Marcellus sendi comes: etsi ille magistratū nō gesserit, erit tamē Trāspadanus. ita mihi videt nō minus stomachi nostro Cęsarī fecisse. sed hoc ipse viderit. Pompeius mihi quoq; videbat (qđ scribis Varronē dicere) in Hispaniā certe iturus: id ego minime pbabā: q; qđē Theophani facile psuasit nihil esse melius q; illud, nusq; illū discedere. ergo gręcus incūbet. valet autē auctoritas eius apud illū plurimū. Ego has prid. No. Quint. p̄fiscēs Athenis dedi. Cū ibi decē ipsos fuisset dies, venerat Pōtinus. nā Cn. Volusius aderat q̄stor tu⁹. Vnus Tullius aberat. ἀφρακτα Rhodiorū, & Dicrotū, & Mitylenęoz habebā & alii qđ De Parthis erat silētiū. qđ superest Diū iuuēt nos. adhuc iter p Gręciā sūma cū admīratione fecimus. Nec mehercule habeo adhuc, quē accusēm meorū. Vident mihi nosse nos, nostrā causam, & cōditionē p̄fectionis suę. plane seruiūt existimationi meę. Qđ superest, si verū illud ē, δῶρτα ἢ δέσπονα, τοῖα καὶ δραπαυίδες, certe pmanebūt. Nihil. n. a me fieri ita videbūt, vt sibi sit deliquēdi loc⁹. ī id parū qđ fuerit fiet aliqd a nobis seueri⁹: nā lenitate dulces sum⁹, & (vt spero) p̄ficim⁹ aliquārū. Sed ego hęc vt singuli dicūt adhuc ἀνεξιχώ in vnū annū me ditat⁹ sū. Proīde pugna, ne si qđ proगतū sit, turpis iueniar. Nūc redeo ad ea q; mihi mādās. In p̄fectis excusatio: iis quos voles deferto, nō ero tā μετέωρο q; ī Apuleio fui. Zenonē tā dī ligo q; tu, qđ ipm sentire certe scio. Apđ Patronē & reliquos † Barōes te ī maxia ḡfa posui, & hercule merito tuo feci. nā mihi is ter dixit te scripsisse ad se, mihi ex illius literis rē illā curę fuisse, qđ ei p̄gratū erat. Sed cū Patro mecū egisset vt peterē a v̄ro Ariopago ὑπομνηματισμόν tollerēt, quē Polycharmo Pr. fecerāt, cōmodi⁹ visū ē, & Zenōi me, & post ipsi Patroni, ad Mēmiū scribere, q; pridie q; ego Athenas veni, Mytilenas p̄fect⁹ erat: vt si ad vos scriberet, posse id sua volūtate fieri. nō. n. dubitabat Zeno qn ab Ariopagitīs iūito Mēmio ἱπ̄trari n̄ posset.

† ἀνεξιχώ κίον.

† Varrones

Fanniu
cuius e
li nihil
est
me non
sciam, se

ἀνεξιχώ
ipsum cō
cū sermo
Quoniā
nō quid f
sciam. Et
iudiciis. N
rescribere
esse. De aq
cōficiēs. P
ad te, cum

multorū a
lestra, quā
sunt pactio
Tua negot
erat pollic
cōmēdau.
eius, quā te
Romę mane
hauri mea
Deinde de C
sit scire, & c
tissime. In p
curę est, si q

eis vsq; ad l
mo quidem f
sed bene para

Fannius autē edificādi cōsiliū abiecerat, sed erat Patroni iratus. Itaq; scripsi ad eū accurate, cuius epistolę misi ad te exēplū. Tu velim Pylīā meis verbis cōsolere. Indicabo em̄ tibi: tu illi nihil dixeris. Accepi facisculū, in quo erat epistola Pylīę, abstulī, aperui, legi, valde scripta est συμπαθικώς. Brundusio quę tibi epistolę reddite sunt sine mea, tū videlicet datę cū ego me non belle haberem. Nam illam νομῶν δρίων meam excusationem ne acceperis. Cura vt oīa sciam, sed maxime vt valeas.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Egotiū magnū est nauigare, atq; id mense Quintil. Sexto die Delum Athenis venimus. Prid. Non. Quintil. a Pireo ad Zostera vento molesto, q; nos ibidem Nonis tenuit. Ad. VIII. Iduū ad Ceocū vicū, deinde ad Gyarū seuo vento nō aduerso. Hinc Scyrum, deinde Delum, vtroq; citius q; vellemus, cursum cōfecimus. Iā nosti ἀφρακτα Rhodiorū, nihil est, qd minus fluctū ferre possit. Itaq; erat in animo nihil festinare, Delo nec me mouere, nisi omnia ἀεροπρίων iura vidissem. De Messala ad te statim, vt audiui, de Gyaro dedi literas, & id ipsum cōsiliū nostrū etiā ad Hortēsiū, cui quidem valde σιωπῶνισάμω. Sed tuas de eius iudicii sermonibus, & mehercule omni de reip. statu literas expecto πολιτικῶν δριον quidē scripras, (quoniā meos cū Thallumeto nostro puolutas libros) eiusmodi inquā literas, ex qbus ego nō quid fieri (nā id Helonius vir gratissimus potest efficere cliens tuus) sed qd futurum sit sciam. Etiā cū hęc leges, habebim⁹ COSS. Oīa pspicere poteris, de Cesare, de Pōpeio, de ipsis iudiciis. Nostra autē negotia (quoniā Romę cōmoraris) amabo te explica, cui rei fugerat me rescribere. De strue Salinarū plane rogo. De aqua si quid poterit fieri, eo sis animo quo soles esse. De aqua, quam ego cum mea sponte, tum tuis sermonibus estimo plurimū, ergo aliquid cōficiēs. Pręterea si qd Philippus rogauit qd in tua re faceres, id velim facias, Plura scribam ad te, cum constitero, nunc eram plane in medio mari. Vale.

Nauigare neg. magnū

Aphracta.

Strues Salinarū.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Phesum venim⁹ ad. XI. Cal. sext. Sexagesimo, & quinto post pugnā Bouillā. Nauigauim⁹ sine timore, & sine nausea, sed tardi⁹ ppter Aphractorū Rhodiorū imbecillitatē. De cōkursu legationū priuatarū, & de incredibili multitudīne, q; mihi iā Sami, sed mirabilē in modū Ephesi psto fuit, aut audisse te puto, aut qd ad me attinet! Verūtāmē, cū de Cumanis venissem cū imperio, Gręci quasi Ephesio Pr. se alacres obtulerūt. ex quo te intelligere certe scio, multorū annorū ostērationes meas nūc in discrimē esse adductas. Sed vt spero, vtemur ea palestra, quā a te didicimus, oībusq; satisfaciem⁹, & eo facilius, q; in nostra Prouincia confectę sunt pactiones. Sed hactenus, psertim cū cōnatī mihi nūciaret Sestius se de nocte proficisci. Tua negotia Ephesi curę mihi fuerūt: Thermoq; tametsi ante aduentū meum liberalissimē erat pollicitus tuis omnibus, tamē Philogenē, & Seium Rhodiū, & Apollonicēsem Zenonē cōmēdaui. omnino oīa se facturū recepit. Ego pręter eā rationē Philogeni, & pmutationis eius, quā tecū fecit, edidi. ergo hęc quoq; hactenus. Redeo ad vrbana, per fortunas (quoniā Romę manes) primū illud pfulci, atq; pmuni qso, vt simus annui, ne intercalet qd. Deinde ex hauri mea mādara: maxime quęso quoad potes, de illo domestico, scrupulū, quē nō ignoras. Deinde de Cesare, cū in cupiditatē, & in auctorē incubui, nec me piget. Et si intelligis q; meū sit scire, & curare qd in rep. fiat, immo vero etiā qd futurū sit, perscribe ad me oīa, sed diligētissime. In primis nūquid iudiciorū status, aut factorū, aut futurorū etiā laboret. De aqua, si curę est, si quid Philippus aget, animaduertes. Vale.

Aphracta Rhodia.

Scrupulus

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Nre q; aliquo loco cōsederō, neq; longas a me, neq; semp mea manu literas expectabis. cū autē erit spatiū, vtrūq; dabo. Nūc iter cōficiēbā estuosa, & puluerulenta via. dederam Epheso pridie, has dedi Trallibus. In puincia mea fore me putabā Cal. Sextil. Ex ea die, si meas cōmouero. Tamē inter ea hęc vellem, q; mihi adnūciabānt. Primū otīū Parthicū: deinde cōfectę pactiones publicanorū: postremo seditio militū sedata ab Appio, stipendiumq; eis vsq; ad Id. Quinti. persolutum. Nos Asia accepit admirabiliter, aduentus noster ne minimo quidem sumptui fuit. Spero meos omneis seruire laudi meę, tamen magno timore sum, sed bene paramus, omnes iā nostri pręter Tullīū tuū venerunt. Erat mihi in animo recta p

Scrupulus

Epistol. ad T. P. Atticum

scisci ad exercitum, æstiuos menses reliquos rei militari dare, hybernos iurisdictioni. Tu velim (si me nihilo minus nosti curiosum in rep. q̄ te) scribas ad me omnia que sint, queve futura sint: nihil mihi gratius facere potes, nisi tamē id erit mihi gratissimum, si que tibi mandavi confeceris. in primis qd̄ illud *ἢ δὲ μίλιον*, quo mihi scies nihil esse charius. Habes epistolam plenam festinationis, & pulueris, relique subtiliores erunt. Vale.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Ep̄la plena festinationis & pulueris

Laodiceā veni prid. Cal. Sextil. Nihil exoptatius aduētū meo, nihil charius, sed est incredibile, q̄ me negotiū tēdeat: ne non habeat satis magis capū ille tibi nō ignotus cursus animi, & industrię meę, preclara opera cessent. Quippe ius Laodiceę me dicere, cū Romę A. Plotius dicat! & cū exercitū noſter amicus habeat, tantum me nomē habere duarū legionū exulū! Deniq; hec nō desidero: lucē, forū, urbē, domū, vos desidero. Sed feram, vt potero, sit mō annuus. si prorogatur, actum est. Verū facile resisti potest, tu modo Romę preſto sis. Queris qd̄ hic agā: Ita viuā, vt maximos sumptus facio: mirifice delector hoc instituto, admirabilis abſtinētia ex p̄ceptis tuis, vt verear, ne illud qd̄ tecū pmutaui, versura mihi soluēdū sit. Appii vulnera nō refrico, sed apparēt, nec oculi possunt. Iter Laodicea faciēbā ad. III. Non. Sextil. cū has literas dabā, in castra in Lycaoniā. Inde ad Taurū cogitabā, vt cū Mophragone signis collatis, si possem, de seruo tuo decernerē. Clitellę boui sunt impositę, ille, nō est nostrū onus, sed feremus, mō, si me amas, sit annuus. Adſis tu ad tēpus, vt Senatū totū excites. Mirifice sollicitus sum, q̄ iādiu ignota sunt oīa. Quare, vt ad te ante scripsi, tū cetera, tū resp. cura vt nota mihi sit. Plura scribā alias tarde tibi redituro, sed dabā familiari hōi, ac domestico C. Andronico Puteolano. Tu autē sepe dare tabellariis publicanorū poteris p̄ magistros scripture, & portus, & noſtrarum diocesum. Vale.

Campus,

Versura soluēdū sit.

Clitellę boui impositę

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Tſi in ipſo itinere, & via diſcedebāt publicanorū tabellariū, & eramus in cursu, tñ surripiedū aliqd̄ putauī spariū, ne me immemorē mādari tui putares. Itaq; subſedi in ipſa via, dū hec, q̄ iōgiore desiderāt orationē, ſummatim tibi p̄ſcriberem. Maxima expectatione impeditā, & plane euerſam in p̄petuū Prouinciā nos inueniſſe ſcito Prid. Cal. Sextil. morat̄ triduū Laodiceę, triduum Apameę, & totidē dies Sinnade: audiui⁹ nihil aliud, niſi imperata *ἐπιτιμωθέντα* soluere nō poſſe: omneis poſſeſſiones omniū veditas, ciuitatū gemit⁹, ploratus, mōſtra quedā nō hominis, sed ferę neſcio cuius immanis. Quid queris: tædet omniū nos vitę. Leuantur tñ miſerę ciuitates, q̄ nullus fit ſumpt⁹ in nos, neq; in legatos, neq; in queſtorem, neq; in queſq̄. Scito nō modo nos ſcēnū, aut qd̄ lege Iulia dari ſolet, nō accipere, sed ne ligna qdē, nec preter quattuor lectos, & tectū, queſq̄ accipere quicq;: multis locis nec tectū quidē, & in tabernaculo manere plerūq;. Itaq; incredibilē in modū cōcurſus fiunt ex agris, & vicis, ex domib⁹ omnibus. Mehercule etiā aduentu noſtro reuiuſcunt, iuſtitia, abſtinētia, clemētia tui Ciceronis. Itaq; opiniōnes omniū ſuperauit. Appius, vt audiuit nos venire, in vltimā Prouinciā ſe coniecit Tarſum vſq;, ibiq; forū agit. De Partho ſilentiū eſt, sed tamē conciſos equites noſtros a barbaris nūciabāt ii q̄ veniebāt. Bibulus nūciabat qdē etiā nūc i Prouinciā ſuā accedere. Id autē facere ob eā cauſam dicebāt, q̄ tardius vellet decedere. Nos in castra properabam⁹, que aberant bidui. Vale.

Lecti quattuor.

Aberāt bidui.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Cepi Roma ſine ep̄ſtola tua faſciculum literarum, in quo ſi modo valuiſti, & Romę fuiſti, Philotimi duco eſſe culpam nō tuā. Hanc ep̄ſtolā dictaui ſedens in Rheda, cum in castra proficiſcerer, ab quibus aberā bidui. Paucis diebus habebam certos homines, quibus darē literas, itaq; eo me ſeruaui. Nos tamen, eſſi hoc te ex aliis audire malo, ſic in puincia nos gerimus, quod ad abſtinētiā attinet, vt nullus Terūcius inſumat in queſq;. Id ſit etiā am & legatorum, & tribunorum, & p̄fectorum diligentia. nam omnes mirifice *συμμελοῦσιν* glorię meę. Lepta noſter mirificus eſt, ſed nunc propero. p̄ſcribam ad te paucis dieb⁹ omnia. Cicerones noſtros Deiotarus filius, qui Rex ab Senatu appellatus eſt, ſecū in regnū dum in æſtiuis nos eſſemus, illum pueris locum eſſe belliffimum duximus. Seſtius ad me ſcripſit, que tecum eſſet de mea domestica, & maxima cura locutus, & quid tibi eſſet viſum. Ama

Rheda. Aberam bidui.

Cic. cōtinētia & abſtinētia.

Terūcius.

bo te, ſum d, ſe vt a, teſt, q̄, ſi cito, ſter, cu, ſim in P, neribus, hæc Br, tuerit, d

cū exercitū, His de rel, immo om, aut tempo, tiſſimum, reor, ne S, tit, nō labo, ſi ades, he, ramus eti, mutandū, nos Deiot, vtimur, q̄, lectus hab, caſio, man, rā adſis, ita, Senatu noſ, iurię, ſi tu a, prudētia, g, noſtri ſunt, gētiffime: ſi, nos, quid tu, ageret. ſed i, tñ ſatis tibi

laret Meſſala, lā tuā tibi iam, ſe certe ſcio, borauī, ea tibi, ris tuę filii pa, mihi in ment, intereſt tū q

bo te, incumbe in eam rem, & ad me scribe, quid & possit, & tu censeas. Idem scripsit Hortensium de proroganda nostra Prouincia dixisse nescio quid: mihi in Cumano diligentissime, se ut annui essemus, defensurum receperat. Si quicquam me amas, hunc locum ama. Dicit non potest, quod inuitus a vobis absim: & simul hanc gloriam iustitiae, & abstinentiae fore iustioris spero, si cito decesserimus. Id quod Sceuole contigit, qui solos nouem menses Asiae profuit. Appius noster, cum me aduentare videret, profectus est Tarsum usque Laodicea. Ibi forum agit, cum ego sim in Prouincia, quam eius iniuriam non infector. Satis enim habeo negotii in sanandis vulneribus, quae sunt imposita Prouincia, quod do operam ut faciam quoniam minima illius contumelia. Sed hac Bruto nostro velim ut dicas, illum fecisse non belle, qui aduentu meo quod longissime potuerit, discesserit. Vale.

Amabo te

M. T. CICERO, T. P. ATTICO S.

Quam vellem Romae esses, si forte non es. Nihil enim certi habebam, nisi accepisse nos tuas literas ad decimum quartum Cal. Sextil. datas, in quibus scriptum esset, te in Epeirum iturum circiter Cal. Sextil. Sed siue Romae es, siue in Epeiro, Parthi Euphratem transierunt Duce Pacoro Orodis Regis Parthorum filio, cuius referto copiis. Bibulus nondum audiebat esse in Syria. Causus in oppido Antiochia cum omni exercitu, nos in Cappadocia ad Taurum cum exercitu ad Cybistra. Hostis in Cirrhestica, quae Syriae pars proxima est Prouinciae meae. His de rebus scripsi ad Senatum: quas literas, si Romae es, videbis putes ne reddendas. Et multa, immo omnia: quorum *νεφέλαιον*, ne quid inter caesa, & porrecta (ut aiunt) oneris mihi addatur, aut temporis. Nobis enim hac infirmitate exercitus, inopia sociorum, praesertim fidelium, certissimum subsidium est hyems. Ea si venerit, nec illi ante in meam Prouinciam transferent, vnum ve reor, ne Senatus propter urbanarum rerum metum Pompeium nolit dimittere. Quod si alium ad verum mittit, non laboro: nobis modo temporis ne quod prorogetur. Haec igitur, si Romae es: si non abes, aut etiam si ades, haec negotia sic se habent. Stamus animis, & quia consiliis, ut videmur, bonis utimur, speramus etiam manu tuto confidimus, copioso frumento, Ciliciam prope conspiciente expedito ad mutandum locum paruo exercitu, sed, ut spero, ad benevolentiam erga nos consentiente, quem nos Deiotari aduentu cum suis omnibus copiis duplicaturi eramus. Sociis multo fidelioribus utimur, quod quisquam usus esset: quibus incredibilis videtur & nostra mansuetudo, & abstinentia. Delectus habetur civium Romanorum, frumentum ex agris in loca tuta comportatur. Si fuerit occasio, manu: si non minus, locis nos defendemus. Quare bono animo es: video enim te, & quasi coram ad sis, ita cerno *συμπάθειαν* amoris tui. Sed te rogo, si villo pacto fieri poterit, si integra in Senatu nostra causa ad Cal. Ian. manserit, ut Romae esses mense Ianuario: profecto nihil accipiam iniuriam, si tu aderis. Amicos Coss. habemus nostros, Tri. Pl. Furnium. Verum tua est opus assiduitate, prudentia, gratia: tempus est necessarium. sed turpe est me pluribus verbis agere tecum. Cicerones nostri sunt apud Deiotarum, sed, si opus erit, deducunt Rhodum. Tu, si es Romae, ut soles, diligentissime: si in Epeiro, mitte tamen ad nos de tuis aliquo tabellarium, & ut tu, quod nos agamus, & nos, quid tu agas, quidque acturus sis, scire possimus. Ego tui Bruti rem sic ago, ut sua ipse non ageret. sed iam exhibeo pupillum, neque defendo, sunt enim negotia & lenta, & inania. Faciam tamen satis tibi quidem, cui difficilius est, quam ipsi: sed certe satisfaciam utrique. Vale.

Pacorus,

Cybistra, Cirrhestica.

Inter caesa & porrecta

Pupillum exhibeo, neque defendo.

M. T. CICERO, T. P. ATTICO, S.

Bisignaram iam epistolam meam, quam puto te modo perlegisse scriptam mea manu, in qua omnia continentur, cum subito Appellius Tabellarius ad XI. Cal. Octob. septimo quadragesimo die Roma celeriter iuit: tam mihi longe tuas literas reddidit. ex quibus non dubito, quoniam ut Pompeium expectaris, dum Arimino rediret, etiam in Epeirum profectus sis: magisque vereor, ut scribis, ne in Epeiro sollicitus sis non minus, quam nos hic sumus. De Atteliano nocte scripsi ad Philotimum ne appellaret Messalam. Itineris nostri famam ad te peruenisse laetor, magisque letabor, si reliqua cognoveris. Filio la tua tibi iam Romae iucundam esse gaudeo, eamque quam nunquam vidi, tamen & amo, & amabilem esse certe scio. Etiam atque etiam vale patrone & tui condiscipuli. Quae de Tarentinis in militia laboravi, ea tibi grata esse gaudeo. Quod scribis, libenter repulsam tulisse eum, qui cum fororibus tuis filii patruo certaret, hoc magni amoris signum. Itaque me etiam admonuisti, ut gauderem: nam mihi in mentem non venerat. Non credo, inquis, ut libet. sed plane gaudeo, quoniam *vs μεσοῦν* interest *τοῦ φρονεῖν*. Vale.

Repulsa,

Epistol. ad T. P. Atticum

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Aturnalibus mane se mihi Pindētissē dederūt septimo, & quinquagesimo die, postq̄ oppugnare eos cœpimus. Qui, malū, isti Pindentissā: qui sunt in quies: nomen audiui nunq̄. quid ego faciam: non potui Ciliciā, Aetoliā, aut Macedoniā reddere. Hoc iā sic habeto, nec hoc exercitu hic tanta negotia geri potuisse, quē cognoscere *ὅτι ἐπιτιμῆς*. Sic. n. cōcedis mihi pximis literis.

Ephesum vt venerim nostri, qui etiā mihi gratulat⁹ es illi⁹ diei celebritate, qua nihil me vnq̄ delectauit magis. Inde oppidis his quæ erāt, mirabiliter accepti Laodiceā prid. Calend. Sextil. venimus: ibi morati biduū, per illustres fuim⁹, honorificisq̄ verbis omēs iniurias reuelimus superioris. Deinde Apameā quinq̄ dies morati, Synadis triduū, Philomeli quinq̄ dies, & Iconiū decem fecimus. nihil ea iurisdictione equabilius, nihil lenius, nihil grauius. Inde ad castra veni ad. VII. Calend. Septemb. Ad. III. exercitū lustrauī apud Iconiū. Ex his castris, cū graues de Parthis nūciū venirēt, perrexi in Ciliciam per Cappadociæ partē eā, q̄ Ciliciā attingit, eo cōsilio, vt Armenius Artabafdes, & ipsi Parthi Cappadocia se excludi purarēt. Cū dies qnq̄ ad Cybistra Cappadocię castra habuissem, certior sum factus Parthos ab illo aditu Cappadocię lōge abesse, Cilicię magis imminere. Itaq̄ cōfestim iter in Ciliciā p̄ Tauri p̄las. Tarsum veni ad. III. Non. Octob. Inde ad Amanū cōtēdi, q̄ Syriā a Ciliciā aquarū diuortio diuidit, q̄ mōs erat hostium plenus sempiternorū. Hic ad. III. Id. Octob. magnū numerū hostiū cecidimus. Castella munitissima nocturno Pōrini aduētū, nostro maturi no cepimus, incendimus, & Imperatores appellati sumus. Castra paucos post dies habuim⁹, ea ipsa quæ contra Dariū habuerat apud Issum Alexander Imperator haud paulo melior, q̄ aut tu aut ego. Ibi qnq̄ dies morati, direpto, & vastato Amano inde discessim⁹. Interim scis em̄ qdā *ὡς καὶ δὲ* *ἰτέ τὰ κοινὰ τοῦ πλέμου* rumore aduētus nostri, & Cassio, q̄ Antiochia tenebat, aīus accessit, & Parthis timor iniectus est. Itaq̄ eos cedētis ab oppido Cassius insecutus, rē bene gessit. Qua in fuga magna auctoritate Osates Dux Parthorū vulnus accepit, eo q̄ interiit paucis post dieb⁹. Erat in Syria nostrū nomē in gratia. Venit interim Bibulus, credo voluit appellatiōe hac inani nobis esse par. In eodē Amano cœpit Laureolā in Mustaceo q̄rere. At ille cohortē primā totā pdidit, Ceturionēq̄ primipilī nobilē sui generis Afiniū Dētonē, & reliquos cohortis eiūsdē, & Sex. Luciliū, T. Canniū Cepiōis locupletis, & splēdidi hominis filiū Tr. Mil. sane plagā odiosam acceperat, cū re, tū tēpore. Nos Pindenissum, qd oppidū munitissimū Eleutherocilicū omnīū memoria, in armis fuit. feri hoīes, & acres, & oībus rebus ad defendēdū parati. cīnxim⁹ vallo, & fossa, aggere maximo, vineis, turre altissima, magna tormētōrū copia, multis sagittariis, magno labore, apparatu, multis sauciis ex nostris, in columi exercitū negotiū cōfecimus. hilara sane Saturnalia. Militib⁹ quoq̄, equis exceptis, reliquā pdā cōcessimus. Mācipia venibāt Saturnalib⁹ certis. Cū hæc scribebā, in Tribunali res erat ad HS. CCXX. Hinc exercitū in hyberna agrī male pacati, deducēdū Q. Fratri dabam, ipse me Laodiceā recipiebā. Hęc adhuc. Sed ad p̄terita reuertamur. Q. me maxime hortaris, & qd pluris est q̄ oīa, in quo laboras, vt etiā Ligurino *μῶμω* satisfaciā, moriar, si q̄ fieri poterit elegant⁹. Nec tñ ego hęc cōtinentiam appello, q̄ virt⁹ voluptatī resistere vidēt. Ego in vita mea nulla vnq̄ voluptate tāta sum affectus, quāta afficior hac integritate. nec me tā fama (q̄ summa est) q̄ res ipsa delectat. Quid q̄ris? fuit tanti, me ipse non norā: nec satis sciebā, quid in hoc genere facere possem recte. nihil est p̄claris. Interim hæc sunt *λαμπρά*. Ariobarzanes opa mea viuūt. regnat *ὅτι πρὸς Δω* consilio, & auctoritate: & q̄ insidiatorib⁹ ei⁹ *ἐπρόσκειν* me modo nō p̄bui, Regē, regnūq̄ seruaui. Interea e Cappadocia ne pilū qdē. Brutū abiectū, quātū potui, excitaui: quē nō min⁹ amo, q̄ tu, pene dixi q̄ te. Atq̄ etiā spero toto anno Impiū nostri Terūciū sumptus in prouincia nullū fore. habes oīa. Nūc publice literas Romā mitte re parabā. vberiores erūt, q̄ si ex Amano misissem. at te Romę nō fore. Sed est totū, qd Calē. Martii futurū sit. Vereor enim ne cū de Prouincia ageēt, si Cēsar, resistet, nos retineamur. His tu si adesses, nihil timerē. Redeo ad vrbana, q̄ ego diu ignorās ex tuis iucūditissimis literis ad V. Calē. Ian. deniq̄ cognoui: eas diligētissime Philogenes libert⁹ tuus curauit p̄riōga, & nō satis tuta via p̄ferēdas. Nā quas Lemni, pueris scribis datas, nō acceperā. Iucūde de Cēsare, & q̄ Senatus decreuit, & q̄ tu speras: qbus ille si cedit, salui sumus. Incēdio Patoriano q̄ Leius adustus est, minus moleste fero. Luceius de Q. Cassio cur tā vehemēs fuerit, & qd actum sit, Toga pura aueo scire. Ego cum Laodiceā venero, Q. sororis tuæ filio togā puram iubebo dari, cui mo⁹

Issus.

Cassius.
Osates.

Laureolam
i Mustaceo
querere.

Momus Li
gurinus.
Continētia

Ne pilum
quidem.
Terūcium
sumptus.

Toga pura

deratu
ceā ve
etiā o
blici
ries fa
Phame
mam. E
& nunc
psi, de d
tione at

uentū, se
impendet
iotarus,
prima est
sunt, id est
nas fuisse
iis rebus
lus hono
cessum si
esse. Hic n
gis, q̄ tu al
licitudinē
tua episto

mihī reddi
& reliquo
Pantheris.
ta non erūt
tua inflan
clementia.
nente Prou
in ceteris q
vicis, p̄ter e
sumptū fact
confectis, Q
nem, sed mir
ci, qui illic m
in Asiā p̄fec
tatū, maxime
rū dicecesun

deratur Deiotarus, cuius auxiliis magnis usus sum. Ad me, vt scripsit, cū Ciceronibus Laodiceā venturus erat. Tuas. n. Epiroticas exspecto literas, vt habeā rōnē nō modo negotiū, verū etiā otii tui. Nicanor ī officio est, & a me liberaliter tractat: quē, vt puto, Romā cū literis publicis mittā, vt & diligētius pferant, & idē ad me certa de te, & a te referat. Alexis q̄ mihi tories salutem adscribit, est gratū. sed cur nō suis literis idē facit, qđ meus ad te Alexis facit: a Phameo queritur *Ἰκέασα*. Sed hac hactenus. Cura vt valeas, & vt sciam, quando cogites Romam. Etiam atq; etiam vale. Tua, tuosq; Thermo, & p̄sens Ephesi diligentissime cōmendarā, & nunc p̄ literas, ipsūq; intellexi esse perstudiosum tui. Tu velim, quod antea ad te scripsi, de domo Parmeni des operam: vt quod tuo, meoq; beneficio puer habet, cures nequa ratione auellatur. vtriq; nostrum existimo, tum mihi erit pergratum.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

E in Epirū saluū venisse, & vt scribis, ex sentētia nauigasse, vehemēter gaudeo. non esse Romae tempore pernecessario, submolestē fero. Hoc me tamen consolor, q̄ non spero te istic iucunde hyemare, & libēter requiescere. Cassi⁹ frater Q. Cassii familiaris tui prudētioris illas literas miserat, de qb⁹ tu ex me regis quid sibi voluerit, q̄ eas, quas postea misit, quib⁹ per se scribit confectū esse Parthicū bellū. Receperāt illi quidē ab Antiochia ante Bibuli aduentū, sed nullo nostro *εὐμερέμια*. Hodie vero hyemant in Chirestica, maximūq; bellum impendet. Nam & Orodes Regis Parthorum filius in Prouincia nostra est: nec dubitat Deiotarus, cuius filio pacta est Arthabasdīs filia, (ex quo sciri pōt) quin cū omnibus copiis ipsa prima estate Euphratē trāsiturus sit. Quo autē die Cassii litera victrices in Senatu recitate sunt, idest No. Octob. eodē meē tumultū nūciantes. Axius noster ait nostras auctoritatis plenas fuisse, illis negat creditū. Bibuli nondū erāt allatē, quas certo scio plenas timoris fore. Ex iis rebus hoc vereor, ne cū Pompeius ppter metū rerū nouarū nusq̄ dimittatur, Cēsari nullus honos a Senatu habeatur, dum hic nodus expediatur, non putet Senat⁹, nos ante, q̄ successum sit, oportere decedere, nec in tanto motu rerū tātis Prouinciis singulos legatos praesse. Hic ne qđ mihi progetur, qđ ne intercessor quidem sustinere possit, horreo: atq; eo magis, q̄ tu abes, qui cōsilio, gratia, studio, multis reb⁹ occurreres. Sed dices me ipsum mihi sollicitudinē struere: cogor, & velim ita sit. Sed omnia metuo, etsi bellū *ἀκροτελευτῶν* habet illa tua epistola, quā dedisti nauseans Buthroto. Vale.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Ibi, vt video, & spero, nulla ad decedēdū mora: mallē, vt video: nihil op⁹ fuit, vt spero. Acceperā autē satis celeriter Iconi p̄ publicanorū tabellarios a Lētuli triūpho datas. ī his *γλυκύπικρον* illud cōfirmas, morā mihi nullā fore. Deinde addis si qđ secus, te ad me forte vēturum. Angūt me dubitatōes tuę, simul & vides, q̄s acceperim literas. Nā q̄s Hemoni Centurioni Scamulę ip̄e scribis dedisse, nō accepi Lemniū pueris te dedisse, sepe adme scripseras: eas Laodiceā deniq; cū eo venissē. III. Id. Feb. Lemni⁹ mihi reddidit datas ad decimū Cal. Octob. Lemniō tuas commendationes, & statim verbis, & reliquo tēpore pbabo. Hæ litera cætera vetera habebant, vnum hoc nouum de Cibratis Pantheris. Multū te amo, q̄ respondi M. Octauio te non putare: sed posthac omnia, q̄ certa non erūt, p̄ certo negato. Nos enim & nostra sponte bene firmi, & mehercule auctoritate tua inflammati vicimus omnes. Hoc tu ita reperies tum abstinentia, tum iustitia, facilitate, clementia. Caue putes quicq; homines magis vnq̄ esse miratos, q̄ nullum Terunciū, me obtinente Prouiciam, sumptum factū esse, nec in remp. nec in quēq; eorū, p̄terq; in L. Tulliu legatū, in cæteris qui abstinēs se Iulia lege, transita semel tamen in diem, nō vt alii solebāt omnibus vicis, p̄ter eum semel, nemo accepit. Hic facit, vt mihi excipiendus sit, cū Terunciū nego sumptū factū: p̄ter eum accepit nemo. Has a nostro Q. Ticinio sordes accepim⁹. Ego astiuus confectis, Q. fratrem Hybernīs, & Ciliciæ p̄fecit. Q. Volusium tui Tiberii generū certū hominem, sed mirifice abstinētē, misi in Cyprum, vt ibi pauculos dies, sed ne ciues Romani pauci, qui illie negotiantur ius sibi dictum negarent. nam euocari ex Insula Cyprios nō licet. Ip̄e in Asiā p̄fectus sū Tarso No. Ian. Non mehercule dici potest, qua admiratione Cilicię ciuitatū, maximeq; Tarsensiu. Postea vero, q̄ Taurū trāsgressus sū, mirifica expectatio Asię nostrarū diocesum, q̄ sex mēsis imperiū mei nullas meas acceperat literas, nunq̄ hospitem vide

ss ii

Cui moderat Deiot.

Ἰκέασα.

Orodes.
Deiotarus.
Litera victrices.

Terunciū sumptum.

Epistol. ad T. P. Atticum

Talēta Attica.

Abstinētia
Cic. in Asia
Fruventū
cōprimere.

Syngrapha

Edictum
transla.

Ex syngrapha
ius dicere.

Verfuram
facere.

Anatocis-
mus.

Diecula.

rat. Illud autē tēpus quotannis añ me fuerat in hoc q̄stu. Ciuitates locupletes ne in hyberna milites reciperēt, magnas pecunias dabāt. Cyprīi talenta Attica. CC. q̄ ex insula (non ὑπερβολικῶς, sed verissime loquor) nūm⁹ me obtinente erogabit. Ob hęc bñficia, q̄bus illi obstupescunt, nullos honores mihi, nisi verborū decerni sino, statuas phibeo: nec sum in vlla alia re molest⁹ ciuitatibus, sed fortasse tibi, q̄ hęc p̄dicē de me. p̄fer si me amas. Tu em̄ me hęc face re voluisti. Iter igit̄ ita p̄ Asiā feci, vt etiā fames, qua nihil miser⁹ est, q̄ tum erat in hac mea Asia (messis enim nulla fuerat) mihi oprāda fuerit. Quacūq̄ iter feci, nulla vi, nullo iudicio, nulla cōtumelia, auctoritate, & cohortatiōe perfeci, vt & Græci, & ciues Romani, qui frumētum cōpresserant, magnū numerū populis pollicerent. Id. Feb. quo die has literas dedi, forū instituerā agere Laodiceę Cibyraticū, & Apamēse ex Id. Mar. ibidē Synadense. Pāphylū cum Sessameno. dispiciā κέραια oīm. Isauricū ex Id. Maii in Ciliciā: vt ibi Iuni⁹ cōsumatur, velim trāquille a Parthis. Quintilis, si erit vt volum⁹, in itinere est p̄ puinciā redeūtib⁹ cōsumendus. Venim⁹. n. in puinciā Laodiceā Sulpitio, & Marcello Coss. prid. Cal. Sextil. inde nos oportet decedere ad. III. Calen. Sextil. Primū cōtendā a Quinto fratre, vt se p̄fici patiat, qd̄ & illo, & me inuitissimo fiet, et aliter honeste fieri nō pōt: p̄sertim cum virū optimū Pōtinū ne nūc quidē retinere possim. rapit. n. hoīem Posthumius Romā, fortasse etiā Posthumia. Habes cōsilia nostra, nunc cognosce de Bruto. Familiāres habet Brut⁹ tuos quosdā creditores Salaminiōrū. Ex Cypro Marcū Scaptium, & P. Maciniū, quos mihi maiorē in modū cōmendauit. Maciniū nō noui. Scaptius ad me in castra venit, pollicitus sum curaturū me Bruti cā, vt ei Salaminiū pecuniā soluerēt. egit gratias. P̄fecturā petiuit, negauī me cuiq̄ negotiātū dare, qd̄ idē tibi ostēderā. Cn. Pōpeio petēri p̄barā institutū meū, qd̄ dicā Torquato, & M. Lemnio tuo, multis aliis: si p̄fect⁹ vellet esse syngraphę cā, me curaturū vt exigeret. gratias egit, discessit. Appi⁹ noster turmas aliquot eqtū dederat huic Scaptio, p̄ quas Salaminiōs coerceret, & eundē habuerat p̄fectū, vexabat Salaminiōs. Ego eqtes ex Cypro decedere iussī, moleste tulit Scaptius. Quid multa: vt ei fidē meā p̄stare, cum ad me Salaminiū Tarsum venissent, & vna Scaptius, impaui vt pecuniā soluerēt. Multa de syngrapha, multa de Scaptiū iniuriis, negauī me audire. Hortat⁹ sum demū etiā p̄ meis in ciuitatē bñficiis, vt negotiū cōficerēt. Deniq̄ coacturū dixi me hoīes nō modo nō recusare, sed etiā hoc dicere, se a me soluere. Qd̄. n. p̄tori dare cōsueissent, qm̄ ego nō acceperā, se a me quodāmodō dare: atq̄ etiā min⁹ esse aliquāto ī Scaptiū noīe, q̄ in vectigali p̄torio. Collaudaui hoīes, recte igt̄ Scapti⁹, sed subducam⁹ sūmā. Interim cū ego in edicto trāslatio cētēsimas me obseruaturū dicerē cū Antiochī anniuersario, ille ex syngrapha postulabat illud. Quid ais inquā: possum ne contra meū edictū? At ille profert S. C. Lētulo, Philippoq̄ Coss. vt q̄ Ciliciā obrineret, & ius ex illa Syngrapha diceret, cohorrui primo, et em̄ erat iterit⁹ ciuitatis. Reperio duo S. C. iisdē Coss. de eadē syngrapha. Salaminiū, cū Romę versurā facere vellēt, nō poterāt, q̄ lex Gabinia vetabat. Tū īī Bruti familiāres freti grā Bruti dare volebāt q̄truo, si sibi S. C. cauerēt. Fit gratia Bruti S. C. vt ne ve Salaminiis, neve q̄ eis dedisset fraudi esset. Pecuniā nūerauerūt. & postea venit in mētē sceneratorib⁹ nihil se iuuare illud S. C. q̄ ex Syngrapha Ius dici lex Gabinia vetaret. Tū fit S. C. vt ex ea Syngrapha eēt, q̄ cetera essent, sed vt eodē. Cū hęc differuissē, seducit me Scapti⁹, ait se nihil contradicere, sed illos putare talēta. CC. se debere: ea se velle accipere, debere autē eos paulo minus. Rogat, vt eos ad. CC. pducā. Optime inquā. voco illos ad me remoto Scaptio. qd̄ vos: quātū īquā debetis: respōdēt. CC. Refero ad Scaptiū, hō clamare. Quid opus est inquā poti⁹, q̄ rōnes cōferatis? Assidēt, subducūt ad nūmū, cōuenit. Illi se numerare velle: vt agere, vt acciperet. Scapti⁹ me rursus seducit, rogat vt rē sic relinquā. Dedi veniā hominī impudēter petēti, Græcis q̄rentib⁹: vt in Fano deponerēt, postulātibus non concessī. Id clamare oēs, q̄ aderāt, nihil impudēti⁹ Scaptio, q̄ cētēsimis cū Anatocismo content⁹ nō esset. aliis nihil stulti⁹. Mihi autē impudēs magis, q̄ stultus videbat. Nā aut bono noīe cētēsimis cōtentus erat, aut nō bono quaternas cētēsimas spabat. Habes meā causam: q̄, si Bruto nō probat, nescio cur illū amem⁹, sed auiculo ei⁹ certe probabit, p̄sertim cū S. C. modo factū sit, vt puto, postq̄ tu es p̄fect⁹, in creditorū cā, vt cētēsimæ p̄petuo scēnore ducerentur. Hoc qd̄ intersit, si tuos digitos noui, certe habes subductū, in quo quidē ὁδὸν πάρεσθον. Luceius M. Fab. querit apud me p̄ literas, summū esse periculū, ne culpa Senatus his decretis, res ad tabulas nouas pueniat: cōmemorat qd̄ olim etiā malī C. Iuli⁹ fecerit, cū dieculā dixerit, nunq̄ resp. plus. Sed ad rē redeo. Meditare aduersus Brutū cām meā, si hęc cā ē, cōtra quā nihil honeste dici pōt,

psert
cu P
ris. n
rim
scies
teras

me ex it
Vt si m
si qua ip
rarit, san
Ama me
illius cō
se tam d
bus eā, n
bus: legat
la tāto cō
nōnulli a
le audiat
re, quas a
hęc ante
Brutū, qu
uocauī m
cerē, nec v
mecū eger
lenta, q̄ m
pcuratori
vnus, q̄ ca
uitur, tric
vsurā mē
neq̄ solu
tributa im
uites sunt,
re, suadere,
eos sibi resp
tius, nihil f
scenus, & in
L. Ganio, qu
tur. Tu aut
Itaq̄ duas e
de Salamini
esse suā. Qu

psertim cū integrā rē, & cām reliquerim. Reliqua sunt domestica. De *quodammodo*, pbo idē qđ
tu Posthumie filiē, qm̄ Pomelia nugať. sed vellē adesses. A Q. fratre his mētib⁹ nihil expecta
ris. nā Taurus propter niueis ante mensem Iuniū transiri non pōt. Hermū, vt rogas, creber
rimis literis fulcio. P. Valerium negat habere quicq̄ Deiotarus Rex, eūq; ait se sustētari. Cū
scies Romę intercalatū sit, nec ne, velim ad me scribas certū, quo die mysteria futura sint. Li
teras tuas minus paulo expecto, q̄ si Romę esses, sed tamen expecto. Vale.

M. T. CICERONIS EPISTOLARVM AD T. POMPONIVM ATTICVM
LIBER SEXTVS.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO. S.

Ccepi tuas literas ad quintū milliare Laodiceę, quas legi libentissi
me, plenissimas amoris, humanitatis, officii, diligētię. Iis igit respō
debo. Sic em̄ postulas, nec *οικονομίων* meā institua, sed ordinē cōser
uabo tuū. Recentissimas a Cibyrata meas literas habere ais ad. X.
Cal. Octob. datas, & scire vis, tuas ego quas acceperim: omnes fere,
quas cōmemoras, p̄ter eas, quas scribis Lētuli pueris, & Equotutio,
& Brūdusio datas. Quare nō *οίχεται* tua industria, qđ vereris, sed
p̄clare ponis. siquidem id egisti, vt ego delectarer. Nā nulla re sum
delectatus magis, q̄ meā *βαδύτητα* in Appio tibi, liberalitatē etiam
in Bruto p̄bari vehemēter gaudeo, ac putarā secus. Appius em̄ ad

me ex itinere bis, terve *υπεμεμάρωνος* literas miserat, q̄ quaedam a se constituta rescinderē.
Vt si medicus, cum agrot⁹ alii medico tradit⁹ sit, irasci velit ei medico, qui sibi successerit,
si quę ipse in curando constituerit, immutet ille: sic Appius, cū *ἡ ἀπαρτίστος* Prouinciā cu
rarit, sanguinē miserit, qđ potuit detraxerit, mihi tradiderit enectā, & *πρὸς ἀναρτηρημένω.*
Ama me, non libēter vidi. sed modo succēset, & modo gratias agit. Nihil em̄ a me fit cū vlla
illius cōtumelia: tantūmodo dissimilitudo meę rationis offendit hominē. Quid em̄ potest ef
se tam dissimile, q̄ illo imperāte exhaustā esse sumptib⁹, & iacturis Prouinciā: nobis obtinētis
bus eā, nūmū nullū esse erogatū nec priuatim, nec publice? Quid dicā de illius p̄fectis: comiti
bus: legatis: quid etiā de rapinis: de libidinib⁹: de cōtumeliis? Nūc aut domus mehercule nul
la tāto cōsilio, aut tāta disciplina gubernat, aut tā modesta est, q̄ nostra tota Prouincia. Hęc
nōnulli amici Appii ridicule interpretāt, qui me idcirco putēt bene audire velle, vt ille ma
le audiat: & recte facere non meā laudis, sed illius cōtumelię causa. Sin Appius, vt Brutī lite
rę, quas ad te misit, significabant, gratias nobis agit, non moleste fero. sed tñ eo ipso die, quo
hęc ante lucē scribebā, cogitabā eius multa inique constituta, & acta tollere. Nunc venio ad
Brutū, quē ego omni studio, te auctore, sum cōplexus: quē etiam amare cœperam, sed dico re
uocauī me, ne te offenderē. Noli enim putare me quicq̄ maluisse, q̄ vt mandatis tuis satisfac
cerē, nec vlla de re plus laborasse. mandatorum autem mihi libellum dedit, iisdēq; de reb⁹ tu
mecū egeras. Omnia sum diligentissime persecurus. Primū ab Ariobarzane sic cōtendit, vt ta
lenta, q̄ mihi pollicebat, illi daret: quoad mecū Rex fuit, perbono loco res fuit. post a Pōpeiū
pcuratoribus sexcentis premi cœptus. Pompeius autem cum ob cæteras causas plus potest
vnus, q̄ cæteri omnes, tum q̄ putatur ad bellū Parthicū esse vēturus, ei tamen sic nunc sol
uitur, tricesimo quoq; die talēta Attica. XXXIII. & hoc ex tributis. Nec id satis efficitur in
vsurā mēstruā. sed Cn. noster clemēter id fert: forte cauet vsurę, nec ea solida cōtētus est. Aliū
neq; soluit quicq̄, nec potest soluere. Nullū. n. arariū, nullum vectigal habet. Appii instituto
tributa imperat: ea vix in fœnus Pōpeiū qđ satis sit, efficiunt. Amici Regis duo, tresve perdis
uites sunt, sed ii suū tā diligēter tenent, q̄ ego, aut tu. Equidem nō desino tñ per literas roga
re, suadere, accusare Regē. Deiotarus etiā mihi narrauit se ad eū legatos misisse de re Brutī,
eos sibi respōsum retulisse, illū nō habere. & mehercule ego ita iudico, nihil illo regno spolia
tius, nihil Rege egentius. Itaq; aut tutela cogito me abdicare, aut, vt p̄ Glabrione Scæuola,
fœnus, & impediū recusare. Ego tñ quas pro te Bruto pmiserā p̄fecturas, Marco Scaptio, &
L. Ganio, qui in regno rem Brutī pcurabant, detuli. nec enim in Prouincia mea negotiaban
tur. Tu autē meministi nos sic agere, vt quot vellet p̄fecturas sumeret, dum ne negotiarent.
Itaq; duas ei p̄fecturas dederam, sed ii, qbus petierat, de Prouincia decesserāt. Nūc cognosce
de Salaminiis, qđ video tibi etiā nouū accidisse, tāq; mihi. Nūq; n. ex illo audiui vllā pecuniā
esse suā. Quin etiā libellū ipsi⁹ habeo, in quo ē. Salaminiū pecuniā debēt M. Scaptio & P. Mātī

† πόντια
vngantur.
Taurus ni
uosus.
Intercalatū
Mysteria.

Audire: be
ne & male.

Vsura mē
strua.

Spoliatius